Geldrop-Mierlo **Raadsvoorstel**

Onderwerp
Herijking systematiek taskforce sociaal domein en gebruik egalisatiereserve SD.

Beslispunten
1. In te stemmen met het operationeel blijven van de taskforce onder aansturing van het college.
2. In te stemmen met het realiseren van de taakstelling in 2028 in plaats van 2023.
3. In te stemmen met uitbreiding van de bestaande programmalijnen met nieuwe projecten om de taakstelling te kunnen realiseren.
4. In te stemmen met het toevoegen van rijksbijdragen voor sociaal domein aan de reguliere exploitatie en niet meer aan de egalisatiereserve.
5. In te stemmen met de mogelijkheid dat de begroting aangepast kan worden om autonome groei op te vangen of om college- of raadsvoorstellen tot uitvoer te kunnen brengen.
6. In te stemmen met het indexeren van de begroting vanaf 2022.
7. In te stemmen met het niet met terugwerkende kracht corrigeren van de indexatie in de begroting.
8. In te stemmen met het opheffen van de egalisatiereserve sociaal domein.
9. In te stemmen met het storten van het bedrag waarmee het (begrotings-)saldo van de begroting 2022 verbeterd in de algemene reserve.
10. Hiertoe vast te stellen de 10e begrotingswijziging 2022.
11. De structurele doorwerking van bovenstaande rechtstreeks te verwerken in de MPB 2023-2026.

Inleiding
In de voortgangsrapportage Sociaal Domein Q4 2021 zijn voorstellen aangekondigd om te komen tot een robuuste en toekomstbestendige sluitende begroting taskforce tot 2029. Hierdoor worden schommelingen en tekorten geminimaliseerd en wordt het project taskforce minder kwetsbaar. Met dit voorstel geven wij hier vorm aan.

Het doel van de taskforce sociaal domein was om in 2023 het kostenniveau van 2017 te evenaren. Hierbij werd niet gecorrigeerd voor inflatie. Naar verwachting zal dit doel niet in 2023 gerealiseerd worden. De transformatie duurt langer onder andere doordat het aantal hulpvragen van inwoners afgelopen jaren met 25% is toegenomen. Daarnaast zijn er vanuit het Rijk de afgelopen jaren extra budgetten beschikbaar gesteld voor het sociaal domein waardoor met de huidige werkwijze de egalisatiereserve sociaal domein komende jaren aangroeit tot € 14.025.000,-. Deze ontwikkelingen vragen om een aangepaste werkwijze.

Daarbij komt dat begin dit jaar een nieuw softwarepakket is geïmplementeerd voor sociaal domein. De implementatie is problematisch verlopen. De werkdruk was al hoog voor het CMD door de toename van meldingen en met de softwareproblemen liepen de wachtlijsten verder op en nam het verzuim van personeel toe. Hierdoor was acuut ingrijpen noodzakelijk waarna het college besloten heeft tot een incidentele formatieve uitbreiding van € 300.000,- en een structurele formatieve uitbreiding van € 430.000,- van het CMD. De € 730.000,- wordt in 2022 onttrokken uit de egalisatiereserve en vanaf 2023 en verder wordt de structurele last van € 430.000,- ten laste van het begrotingssaldo gebracht. De uitbreiding in 2022 is gedaan op basis van artikel 5.4 van de financiële verordening, zoals vermeldt in de 1e tussentijdse rapportage 2022. Met deze investering blijven de wachttijden structureel binnen de norm.

Wat willen we bereiken
De transformatie verder doorontwikkelen, gesteund door een ambitieuze maar realiseerbare taakstelling taskforce sociaal domein.

Argumenten
1.1 Het doel van de taskforce is niet alleen een bezuiniging.
Het doel van het programma is niet alleen een financiële bezuiniging maar ook:

i. een sociaal domein waarbij de strategie gericht blijft op 'transformatie': meer 'gewone' oplossingen in de samenleving en minder professionele hulp als dat kan zodat inwoners zo zelfstandig mogelijk hun leven kunnen leiden;
ii. een kostenbewust sociaal domein waarbij helder is wat nog onder de wettelijke taak behoort en wat niet;
iii. een efficiënt sociaal domein waarin we steeds beter in control komen.

2.1 Een aantal projecten renderen later in de tijd dan verwacht.
De transformatie omvat zowel het handelen van de eigen organisatie als die van de zorgaanbieders. Het heeft meer tijd nodig om alle stakeholders mee te krijgen in een duurzame verandering dan aanvankelijk was ingeschat.

De werkdruk was afgelopen jaren hoog bij het CMD door een toename van het aantal meldingen. Er was onvoldoende tijd voor een goede vraagverheldering, waardoor voor de hand liggende keuzes sneller gemaakt worden die niet altijd aansluiten op de doelstelling van zelfredzaamheid van de inwoners. De formatieve impuls die dit jaar aan de begroting is toegevoegd biedt klantadviseurs de mogelijkheid extra ondersteuning te bieden waardoor er minder beroep op geïndiceerde zorg hoeft te worden gedaan.

Afgelopen jaren is gewerkt aan een regionale inkoopstrategie voor jeugdzorg (een 10 voor de Jeugd) en een regionale aanbesteding voor Wmo begeleiding en dagbesteding. Dit is nog volop in ontwikkeling. Op dit moment worden de productcategorieën verder doorontwikkeld en het contractmanagement wordt verstevigd.

3.1 Voor een aantal projecten is het effect niet zo groot als gehoopt of duurt het langer voordat het gewenste effect bereikt wordt.
Een aantal projecten worden voortgezet en voor anderen zal een dechargevoorstel aan het kernteam worden voorgelegd. Daarnaast zullen er nieuwe projecten worden uitgewerkt om de taakstelling te kunnen halen. In Bijlage 1 is ter kennisname een overzicht opgenomen van de huidige stand van zaken van de programmalijnen. In de kwartaalrapportages zal uw raad worden geïnformeerd over de voortgang van de bestaande en nieuwe projecten.

4.1 Met het wegvallen van de raadswerkgroep verdwijnt de noodzaak voor het afwijken van de reguliere P&C-cyclus en het parkeren van budgetten in een aparte egalisatiereserve sociaal domein.
Conform het amendement van december 2020 is de egalisatiereserve sociaal domein ingesteld waarin de extra inkomsten die gedurende het begrotingsjaar vanuit het rijk worden ontvangen, worden gestort. Op het moment dat de afdeling hier beroep op wilde doen, vroeg het college de raadswerkgroep sociaal domein om advies en als zij hierover positief adviseerde werd dit in de

eerstvolgende tussentijdse rapportage opgenomen en ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad.

Doordat de raadswerkgroep een positieve koers ziet, heeft zij het college geadviseerd de raadwerkgroep op te heffen. Het college heeft dit advies overgenomen. De nieuwe werkwijze sluit aan bij de reguliere P&C-cyclus waarbij als een afdeling gebruik wil maken van rijksbijdragen, dit via een advies aan het college wordt aangegeven en voorgelegd aan uw raad in de eerstvolgende tussentijdse rapportage.

5.1 Door reëel te begroten kan worden meebewogen met de vraag.
Als de autonome groei groter is dan de transformatiemaatregelen kunnen opvangen zou er de mogelijkheid moeten kunnen zijn de begroting hiervoor te corrigeren na besluit hierover door uw raad. Ook kan besloten worden de begroting te muteren als de begroting niet toereikend is om college- of raadsvoorstellen tot uitvoer te brengen.

6.1 De indexatie is niet langer op te vangen binnen de bestaande budgetten.
Afgelopen jaren zijn de taskforce budgetten niet geïndexeerd. Dit is € 1.636.000,- indexatie sinds 2017 dat niet in de budgetten is gecompenseerd. Komende jaren is de indexatie niet langer op te vangen in de bestaande budgetten. Voorgesteld wordt om vanaf 2022 de indexatie wel toe te passen op alle budgetten die binnen de taskforce sociaal domein vallen op basis van de materiële kostenindex uit de macro-economische verkenning.

6.2 Zorgaanbieders worden geïndexeerd conform de OVA-index.
Binnen de domeinen jeugd en Wmo wordt echter gebruik gemaakt van de 5-jarig gemiddelde OVA-index zoals dat ook met aanbieders wordt afgesproken. Deze index is vaak hoger dan die van de macro-economische verkenning. Voor deze budgetten zullen we een extra indexatie toepassen om het verschil met de OVA-index te kunnen dekken.

8.1 Door de structurele toename van de algemene uitkering met betrekking tot sociaal domein zou de egalisatiereserve toenemen tot € 14.025.000,-.
Vanuit het rijk zijn er in 2020, 2021 en 2022 extra structurele middelen beschikbaar gesteld voor jeugdzorg. Tot 2028 zou de egalisatiereserve met de huidige werkwijze aangroeien tot € 14.025.000,-. Door de budgetten op de egalisatiereserve te stallen, kunnen ze niet ingezet worden. De komende jaren kan de lagere taakstelling en de indexatie gecompenseerd worden vanuit de egalisatiereserve sociaal domein. Het restant van de egalisatiereserve komt ten gunste van het algemene begrotingssaldo.

8.2 Afname van de algemene reserve is mede het gevolg van meerkosten sociaal domein in het verleden
Voor 2020 werden de tekorten van het sociaal domein opgevangen door de algemene reserve. Sinds het amendement uit december 2020 vormden de budgetten van het sociaal domein en de onderliggende egalisatiereserve een gesloten exploitatie.

Kanttekeningen
2.1 De doorlooptijd van het project taskforce sociaal domein wordt verlengd tot en met 2028 in plaats van 2023 waardoor ook de financiële taakstelling later wordt gerealiseerd.
De structurele budgetten die nu in de egalisatiereserve zijn ondergebracht worden komende jaren toegevoegd aan het begrotingsresultaat om zo de consequentie van de lagere taakstelling en de extra indexatie te kunnen opvange

3.1 De aangepaste ombuigingsvoorstellen dienen nog verder uitgewerkt te worden.
De plannen worden op dit moment uitgewerkt en de voortgang wordt gerapporteerd aan het kernteam. Door middel van de kwartaalrapportages zal uw raad geïnformeerd worden over de voortgang.

4.1 Door het wegvallen van de raadswerkgroep is in de nieuwe werkwijze minder directe controle.
Dit wordt opgevangen doordat het kernteamoverleg tweewekelijks plaatsvindt en het college maandelijks zal worden geïnformeerd over de voortgang.

Wat gaan we daarvoor doen
De verschillende programmalijnen worden verder doorontwikkeld en geïmplementeerd. Ieder kwartaal wordt de voortgang teruggekoppeld in de kwartaalrapportage taskforce sociaal domein.

Wat mag het kosten
De herijking heeft financiële gevolgen doordat de taakstelling over meerdere jaren wordt uitgesmeerd en het toepassen van de indexering per 2022. Waar voorheen de taakstelling gerealiseerd werd per 2023 is dat in de nieuwe situatie per 2028. De budgettaire impact hiervan is weergegeven in tabel 1. Het doel was om € 3.240.000,- te bezuinigen per 2023 ten opzichte van 2019, wat gelijk is aan het kostenniveau van 2017. In de nieuwe systematiek wordt dat niveau bereikt in 2028. In 2022 is de taakstelling dus niet € 2.070.000,- bezuiniging ten opzichte van 2019 maar € 1.277.000,-.

	was	wordt	verschil
2021	950.000	950.000	
2022	2.070.000	1.277.000	793.000
2023	3.240.000	1.604.000	1.636.000
2024	3.240.000	1.931.000	1.309.000
2025	3.240.000	2.258.000	982.000
2026	3.240.000	2.585.000	655.000
2027	3.240.000	2.912.000	328.000
2028	3.240.000	3.240.000	0

Tabel 1. Taakstelling uitsmeren over meerdere jaren

In tabel 2 is de impact van de lagere taakstelling ten opzichte van het budget van de taskforce sociaal domein weergegeven. Naast de lagere taakstelling zal vanaf 2022 het budget geïndexeerd worden. In de begroting wordt al een indexering toegepast op een aantal deelbudgetten, zoals de contractering voor 10 voor de jeugd. In de tabel is gerekend met 1,5% index in 2022 en 1,9% index in 2023 en verder. Dit zal per jaar worden aangepast naar de dan geldende index van de macro-economische verkenning en voor de domeinen jeugd en Wmo zal de OVA-index (5 jarig gemiddelde) worden gevolgd, zoals omschreven in argument 6.1 en 6.2.

Voor 2022 wordt op basis van 1,5% materiële kosten indexatie vanuit de MEV en het vijfjarige OVA-index gemiddelde van 3,22% de begroting van de budgetten sociaal domein verhoogd van € 21.546.000,- naar € 22.632.065,-. Dit is inclusief de lagere taakstelling.

De cijfers voor 2024 en verder zijn met betrekking tot de indexering gelijk gehouden aan de bedragen van 2023, waarbij rekening is gehouden met de indexering die al meerjarig ten laste van de

egalisatiereserve sociaal domein werd gebracht.
Deze cijfers zijn puur indicatief, want in 2024 en verder wordt de nieuwe MEV en OVA-index berekend en wordt dit bedrag nog extra toegevoegd aan de budgetten sociaal domein. Dit is conform de werkwijze in de gehele begroting, waarbij we ook niet index op index toepassen, maar het bedrag van de index in jaar t structureel verwerken.

Budgetten sociaal domein	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Huidig budget	**21.546.000**	**20.355.000**	**20.571.000**	**20.795.000**	**20.795.000**	**20.795.000**	**20.795.000**
Lagere taakstelling	793.000	1.636.000	1.309.000	982.000	655.000	328.000	0
Budgetten na lagere taakstelling	**22.339.000**	**21.991.000**	**21.880.000**	**21.777.000**	**21.450.000**	**21.123.000**	**20.795.000**
Indexering:							
Indexering m.i.v.2022 (1,5%) en 2023 en verder (1,9%)	332.000	786.146	971.146	1.160.146	1.160.146	1.160.146	1.160.146
Reeds geïndexeerd t.l.v. egalisatiereserve	-190.000	-370.000	-555.000	-744.000	-744.000	-744.000	-744.000
Reeds geïndexeerd t.l.v. begrotingsresultaat	-98.000	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000
Extra indexering vanwege OVA-index	199.065	170.128	170.128	170.128	170.128	170.128	170.128
Extra indexering	**243.065**	**491.274**	**491.274**	**491.274**	**491.274**	**491.274**	**491.274**
(Vooruitlopend op 2e turap 2022) Meicirculaire							
Mantelzorgbeleid	50.000						
Energietoeslag inkomsten	-1.417.049						
Energietoeslag uitgaven	1.417.049						
Nieuw budget Sociaal Domein	**22.632.065**	**22.482.274**	**22.371.274**	**22.268.274**	**21.941.274**	**21.614.274**	**21.286.274**

Tabel 2. Opbouw nieuw budget taskforce Sociaal Domein

De definitieve impact van de herijking van de taskforce sociaal domein en de doorwerking daarvan op het begrotingssaldo wordt in onderstaande tabel weergeven. De impact in de jaren 2023 t/m 2026 wordt direct meegenomen in de MPB 2023-2026. De tabel is inclusief de gevolgen van de meicirculaire 2022 (dus vooruitlopend op de 2e tussentijdse rapportage 2022 waarin deze wordt verwerkt voor het jaar 2022) en het besluit van de VNG, het IPO en het Rijk om de 25% van de nog te ontvangen compensatie middelen jeugdzorg in 2024 t/m 2026 als structureel dekkingsmiddel te mogen opnemen. Deze gelden dienen nog officieel beschikbaar gesteld te worden.

Het restant van de egalisatiereserve sociaal domein wordt gestort in de algemene reserve in 2022. Eventuele tegenvallers in de bezuiniging kunnen hieruit gedekt worden. Eventuele positieve saldi in de jaren 2023 en verder kunnen bij de jaarrekening ook worden gestort in de algemene reserve, indien uw raad dit wenst.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo MPB 2022-2025	485.000	295.000	1.630.000	2.479.000	2.479.000	2.479.000	2.479.000
Consequentie lagere taakstelling	-793.000	-1.636.000	-1.309.000	-982.000	-655.000	-328.000	0
Extra indexering	-243.065	-491.274	-491.274	-491.274	-491.274	-491.274	-491.274
Extra formatie		-430.000	-430.000	-430.000	-430.000	-430.000	-430.000
Indexering ten laste van stelpost septembercirculaire 2021	243.065	140.350	156.420	248.471	321.108	321.108	321.108
Indexering ten laste van stelpost materiële kostenindex	0	180.796	164.726	72.637	0	0	0
Geoormerkte gelden compensatie jeugd (septembercirculaire 2021)		1.699.813	1.555.979	1.383.057	751.161	660.659	660.659
Extra middelen compensatie jeugd (stelpost)			666.090	613.876	423.077	395.750	395.750
Begrotingsresultaat	**-308.000**	**-241.315**	**1.942.941**	**2.893.767**	**2.398.072**	**2.607.243**	**2.935.243**

Rijksbijdragen Sociaal Domein							
Toevoegen structurele budgetten vanuit Egalisatiereserve	2.864.330	1.518.455	644.185	463.011	482.422	482.422	0
Begrotingsresultaat	**2.556.330**	**1.277.140**	**2.587.126**	**3.356.778**	**2.880.494**	**3.089.665**	**2.935.243**
Storting Algemene reserve	-2.071.330	0	0	0	0	0	0
Begrotingsresultaat	**485.000**	**1.277.140**	**2.587.126**	**3.356.778**	**2.880.494**	**3.089.665**	**2.935.243**
Toename huidig begrotingsresultaat	0	982.140	957.126	877.778	401.494	610.665	456.243

Algemene reserve	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Uitgaande van stand per 1-1-2022	**4.751.946**	**6.823.276**	**6.823.276**	**6.823.276**	**6.823.276**	**6.823.276**	**6.823.276**
Toename (enkel vanuit nieuwe taakstelling sociaal domein)	2.071.330	0	0	0	0	0	0
Stand Algemene reserve inclusief toename	**6.823.276**	**6.823.276**	**6.823.276**	**6.823.276**	**6.823.276**	**6.823.276**	**6.823.276**
Restant egalisatiereserve Sociaal Domein	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 3. Effect nieuwe werkwijze taskforce sociaal domein

Duurzaamheid
Het voorstel kent geen duurzaamheidsaspecten.

Burgerparticipatie
Niet van toepassing.

Evaluatie
- Iedere twee weken vindt het kernteam taskforce overleg plaats.
- Het college wordt maandelijks geïnformeerd over de voortgang.
- Vanaf Q3 zal ook weer per kwartaal aan uw raad worden gerapporteerd over de taskforce sociaal domein.

Bijlagen:
1. Stand van zaken projecten taskforce
2. Amendement raadsvergadering 14 december 2020, 3e tussentijdse rapportage 2020.

Geldrop-Mierlo **Raadsvoorstel**

Geldrop, 13 september 2022

N.J.H. Scheltens
Secretaris

J.C.J. van Bree
burgemeester

1328944